

YABANCI BİR ODADA Üç Seyahat

Damon Galgut 1963 yılında Güney Afrika'nın Pretoria kentinde doğdu. University of Cape Town'da drama eğitimi aldı. İlk romanı *A Sinless Season*'i on yedi yaşında yazdı. Diğer kitapları *Small Circle of Beings* (1988), *The Beautiful Screaming of Pigs* (1991), *The Quarry* (1995) ve *The Good Doctor*'dır (2003). *The Good Doctor* Man Booker Ödülü son listesine kaldı, IMPAC Dublin Prize ve Commonwealth Writers' Prize ödülleri aldı. Son romanı *In a Strange Room* (2010) Man Booker Ödülü adayı oldu. Damon Galgut Cape Town'da yaşıyor.

Kıvanç Güney Ankara'da yaşıyor. T.E.D. Ankara Koleji'ni ve Hacettepe İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. 2002 yılından beri edebiyat çevirisi yapıyor. Başlıca çevirileri: Irvine Welsh: *Porno, Olağanüstü Üç Kimyasal Romans (Ecstasy)*; James Baldwin: *Bundan Sonrası Ateş*; J.P. Donleavy: *Zencefil Adam*; Jon McGregor: *Önemli Şeylerden Kimse Söz Etmezse, Başlamanın Biri Bir Yolu, Köpekler Bile*; Kurt Vonnegut: *Ölümlüler Uyurken*; Ian McEwan: *Solar*; Lidia Yuknavitch: *Dora: Freud'a Kafa Tutan Kız*; Virginia Woolf: *Deniz Feneri*.

*Damon Galgut'un
YKY'deki kitapları*

Sahtekâr (2013)
İyi Doktor (2014)
Yabancı Bir Odada (2015)

DAMON GALGUT

Yabancı Bir Odada

Üç Seyahat

Roman

Çeviren
Kıvanç Güney

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4376
Edebiyat - 1231

Yabancı Bir Odada / Damon Galgut

Özgün adı: **In A Strange Room**

Çeviren: **Kıvanç Güney**

Kitap editörü: **Darmin Hadzibegović**

Düzeltili: **Kadriye Vural**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**

Sayfa tasarımı: **Mehmet Ulusel**

Grafik uygulama: **Akgül Yıldız**

Baskı: Promat Basım Yayım San. ve Tic. A.Ş.
Orhangazi Mahallesi, 1673. Sokak, No: 34 Esenyurt / İstanbul
Sertifika No: 12039

Çeviriye temel alınan baskı: Atlantic Books, Londra, 2010
1. baskı: İstanbul, Nisan 2015
ISBN 978-975-08-3202-4

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2015
Sertifika No: 12334
© Damon Galgut, 2010

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23

<http://www.ykykultur.com.tr>

e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr

İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Onun Evi Yok

Vojislav Jakić

Takipçi

Şöyle oluyor. Öğleden sonra, gösterdikleri patikada yola koyuluyor ve çok geçmeden küçük kasabayı geride bırakıyor. Bir saat kadar sonra, kademe kademe denize kadar inen bir düzlüğe yukarıdan bakan, zeytin ağaçları ve gri taşlarla kaplı alçak tepelerin arasına çıkıyor. İçinde, yürürken ve yalnızken hissedebildiği türden yoğun bir mutluluk var.

Yol yükselip alçaldıkça çok ötesini görebildiği ya da hiçbir şey göremediği anlar oluyor. Başka birilerini arayıp duruyor ama engin manzara tamamen terk edilmiş gibi. İnsanlığa dair tek belirti arada bir uzaklardan görünen tek tük, minicik evler ve yolun kendi gerçeği.

Derken bir noktada, bir tepenin doruğuna ulaşırken, uzaktaki başka birinin silüetini seçiyor. Erkek ya da kadın olabilir, herhangi bir yaşta olabilir, iki yönden birine doğru gidiyor, ona yaklaşıyor ya da uzaklaşıyor olabilir. Yol alçalarak gözden yitinceye kadar izliyor ve bir sonraki bayırın tepesine ulaştığında daha net görebildiği silüetin kendisine doğru geldiğini anlıyor. Bakmıyormuş gibi yaparak birbirlerini izliyorlar şimdi.

Yan yana geldiklerinde duruyorlar. Silüet kendi yaşlarında, baştan aşağı siyah giyinmiş bir adama ait. Siyah pantolon ve gömlek, siyah botlar. Sırt çantası bile siyah. İlk adamın üstünde ne olduğunu bilemiyorum, unuttum.

Başlarıyla selamlaşarak gülümsüyorlar.

Nereden geliyorsun.

Miken. Omzunun üzerinden arkasını gösteriyor. Ya sen.

Siyahlı adam da, belli belirsiz, katettiği mesafeyi gösteriyor. Nereye gidiyorsun peki. İlk adamın anlayamadığı bir aksanı var, İskandinav ya da Alman.

Harabelere.

Harabelerin öteki tarafta olduğunu sanıyordum.

Evet. O harabeler değil, orayı görmüştüm.

Başka harabeler de mi var.

Evet.

Ne kadar uzakta.

On kilometre sanırım. Öyle dediler.

Adam başını sallıyor. Omuzlarına dökülen ipeksi uzun saçlarıyla, suratsız bir güzelliği var. Ortada gülümsenecek bir şey olmadığı halde gülümsüyor. Nerelisin peki.

Güney Afrika. Sen.

Almanım. Miken'de nerede kalıyorsun.

Hostelde.

Çok kalabalıktır.

Benden başka kimse yok. Sen orada mısın.

Adam başını iki yana sallarken uzun bukleler havada süzülüyor. Bu gece trenle gideceğim. Atina'ya.

Bu sohbeti tuhaf bir resmiyet içinde, yolu aralarına alarak sürdürürken, iletişim kurma biçimlerinde tam olarak samimi değilirse de tanışır gibiler. Eskiden, uzun zaman önce tanışmış gibiler. Ama tanışmıyorlar.

Harabelerin keyfini çıkar, diyerek gülümsüyor Alman. Güney Afrikalı çıkaracağını söylüyor. Sonra yine başlarıyla selamlaşarak daracak beyaz yolda birbirlerinden yavaşça uzaklaşırlarken arada bir arkalarına bakıyor, sonunda arazinin dalgalanmalarıyla birlikte yükselip alçalan iki minik ve ayrı noktaya dönüşüyorlar yeniden.

Harabelere ulaştığında akşam olmasına çok var. Büyük ve belirsiz bir binanın kalıntıları, şu anda ne olduklarını hatırlamıyorum bile, aşılması gereken bir çit vardı, köpek korkusu vardı ama köpekler ortaya çıkmamıştı, kayalarla sütunların ve çıkıntıların arasında sendeleyerek geziniyor, buranın nasıl bir yer olduğunu hayal etmeye çalışıyor, ama tarih hayal edilmeye karşı dirençli. Yükseltmiş bir taş zeminin kenarına oturup gözlerini çevresindeki tepelere onları görmeden diyor ve bu kez geçmişte olanları düşünüyor. Zamanda geriye doğru ona bakarken onun hatırladıklarını hatırlıyorum, ona göre bu sahnenin daha çok içindeyim. Ama belleğin de kendi mesafeleri var, o kısmen bütünüyle ben, kısmense izlediğim bir yabancı.

Tekrar kendine geldiğinde, güneş gökyüzünde çoktan alçalmış, dağların gölgeleri düzlük boyunca uzamış. Mavi serinlikte ağır ağır geri dönüyor. Yıldızlar tepedeki parıltılı yataklara tohumları-

nı bırakıyor, yeryüzü engin, yaşlı ve siyah. Küçük köyün sınırına gelip ıssız anacaddede yürürken akşam yemeği vakti çoktan geçmiş, dükkânlarla lokantalar kepenk ve parmaklıklarla kapatılmış, hiçbir pencerede ışık yok, hostelin açık kapısından giriyor, merdivenleri çıkıyor, koridorlardan, sıra sıra boş ranzalarla dolu odaların önünden geçiyor, hepsi de karanlık ve soğuk, yılın bu zamanında gelen yok, sonra en üstteki en son odaya, çatının ortasındaki, bir düzleme sabitlenmiş beyaz bir küpe benzeyen odaya gidiyor. Artık çok yorgun ve aç, uyumak istiyor.

Ama Alman odada onu bekliyor. Elleri dizlerinin arasında, yataklardan birine oturmuş gülümsüyor.

Merhaba.

İçeri girip kapıyı kapıyor. Ne işin var senin burada.

Bu geceki treni kaçırdım. Sabah bir tane daha var. O zamana kadar beklemeye karar verdim. Adama beni senin odana yerleştirmesini söyledim.

Onu görüyorum.

Sakıncası yok ya.

Sadece şaşırdım, beklemiyordum, hayır, sakıncası yok.

Sakıncası yok ama aynı zamanda rahatsız oluyor. Öteki adamın yolculuğunu tren yüzünden değil kendisi yüzünden, yoldaki sohbetleri yüzünden ertelediğini biliyor.

Kendi yatağına oturuyor. Bir kez daha karşılıklı gülümsüyorlar.

Sen daha ne kadar buradasın.

Ben de sabah gidiyorum.

Atina'ya mı gideceksin.

Hayır. Aksi yöne. Sparta'ya.

Miken'i zaten gördün demek.

İki gündür buradayım.

Haa.

Burada, ikisinin de hiç kıpırdamadığı bir sessizlik oluyor.

Bir gün daha kalabilirim. Acelem yok. Sevdim burayı.

Alman düşünüyor. Ben de öyle düşünmüştüm. Miken'i görmedim.

Görmelisin.

Yani kalıyorsun.

Evet.

Peki. O zaman ben de kalıyorum. Bir günlüğüne.

Bu uygulanabilir plandan daha fazlası üstünde anlaşmış gibiler ama bunun tam olarak ne olduğu belirsiz. Saat geç, hava soğuk, küçük oda floresan ışığında kaba ve çirkin. Güney Afrikalı az sonra uyku tulumunun içine giriyor. Çekingen biri ve normalde soyunarak uyusa da bu gece öyle yapmıyor. Ayakkabılarını, saatini, iki bakır bilekliğini çıkarıyor ve tulumun içine girip sırtüstü uzanıyor. Üstteki ranzanın metal çubuklarına bakarken o güne ait birbirinden bağımsız imgeler görüyor, harabeler, patika, zeytin ağaçlarının kıvrımlı gövdeleri.

Alman da yatmaya hazırlanıyor. Uyku tulumunu oturduğu yatağa seriyor. Uyku tulumu da siyah tabii. Bağcıklarını çözüp botlarını çıkarıyor, yan yana yere koyuyor. Belki normalde o da soyunurdu ama bu gece soyunmuyor, normalde ne yapacağını bilebilmek mümkün değil. Saat takmıyor. Siyah çoraplarını çıkarmadan kapıya gidip ışığı söndürdükten sonra usulca dönüp yatağına yatıyor. Yerleşmesi birkaç saniye sürüyor.

Güney Afrikalı bir şey söylüyor.

Duyamadım.

Adın ne.

Reiner. Seninki.

Damon.

Damon. İyi geceler.

İyi geceler, Reiner.

İyi geceler.

Ertesi gün uyandığında öteki yatak boş ve yandaki duştan suyun tıslama sesi geliyor. Kalkıp dışarı, çatıya çıkıyor. Hava buz gibi, pırıl pırıl ve temiz. Çatının kenarına kadar gidip duvara oturduğunda kasabanın bütün damları, batıdan doğuya uzanan anacade, bir çayırda minicik görünen atlar olduğu gibi altında. Evinden çok uzakta.

Uzun saçlarını havluyla kurularak Reiner de çatıya çıkıyor. Üzerinde dün giydiği siyah pantolon var ama gömleği yok, vücudu esmer ve sıkı, gayet biçimli. Güzel olduğunu bilmesi her nasılsa onu çirkinleştiriyor. Güneşte durup kurulandıktan sonra o da gidip duvarın üstüne oturuyor. Havlu boynunda, tüyleri soğuktan diken diken, su taneleri göğsündeki sert kıllarda metal gibi parlıyor.

Bugün ne yapmak istersin.

Şu harabelere ne dersin.

Harabelere gidiyorlar. Orayı zaten görmüş, dün orada saatler geçirmişti, ama o kalın duvarlarla temellere, surlarla yüksek kubbelele, bir kademededen diğerine aynı sabit hızla, uzun bedenini dimdik tutarak yürürken ifadesi hiç değişmeyen Reiner'in gözlerinden bakıyor şimdi. Beklemek için bir kayanın üstüne oturuyor ve Reiner yanına çömeliyor. Bana burayı anlatsana, diyor.

Gerçeklere dair fazla bir bilgim yok, daha çok mitolojiyle ilgiliyim.

Öyleyse onu anlat.

Hatırladığı kadarını, kadının tek başına kocasının Truva'daki uzun savaştan dönmesini bekleyişini, öldürülen kızının acısıyla intikam planları kuruşunu, intikamı acıdan daha çok ateşleyen bir şey olmadığını, bunun tarih tarafından tekrar tekrar öğretilen bir ders olduğunu, kadının öfkesinin kendi acıları ve intikam planları olan sevgilisinin öfkesiyle birleştiğini, sonunda Agamemnon'un dönüşünü, yanında esir aldığı cariyesini, geleceğin neler getireceğini görebilen ama bunu engellemek için hiçbir şey yapamayan o kadın kâhini de getirişini anlatıyor. Saraya karısının önüne serdiği parlak renkli halının üzerinde yürüyerek ve on yıllık kuşatmayı peşinde sürükleyerek girişini, peşinden Cassandra'nın gelişini, içeride ikisinin de katledilişini. Agamemnon banyodayken öldürülüyor, bu imge her nedense en canlı ve gerçek olanı, koca adamın balta darbeleriyle devrilişi, etrafa kanlar saçarak kan kırmızı suların içine çırılçıplak yığılışı, şiddeti hayal etmek hep çok kolayken güzel şeyler neden benim için hep sözcüklerde kilitli. Daha bu hikâyenin sonunda bir sonraki acı ve intikam döngüsü kaçınılmaz, yani sonraki hikâyeye başlamak zorunda. Peki gerçek mi bu, diyor Reiner. Nasıl yani. Gerçekten olmuş mu. Hayır, hayır, efsane, ama her efsanede bir gerçeklik vardır. Peki buradaki gerçeklik ne. Bilmem, burası var işte, uzun zaman boyunca olmadığı düşünülmüş, en başta bu gerçek. Ben efsanelerle pek ilgili değilim, diyor Reiner, haydi şuraya tırmanalım.

Harabelerin arkasındaki dağı kastediyor.

Şuraya mı.

Evet.

Neden.

İşte, diyor Reiner. Bir kez daha gülümserken gözlerinde tuhaf bir parıltı, reddetmenin başarısızlık anlamına geleceği şekilde tasarlanmış bir meydan okuma var.

Tırmanmaya başlıyorlar. Alttaki bayırda etrafından dikkatle dolaştıkları sürülmüş bir tarla var, sonra dağ dikleşiyor ve çalılıkların arasından zar zor ilerliyor, dalların arasından kendilerini yukarı çekiyorlar. Yukarı çıktıkça kayalar daha düzensiz ve tehlikeli hale geliyor. Bir saat kadar sonra dağın alçağındaki sırtlardan birine geliyorlar, dağın yüksek zirvesi tepelerinde yükseliyor, ama oradan daha ileri gitmek istemiyor. Burası, diyor. Burası, diyor Reiner de yukarı bakarak, yeter mi diyorsun. Evet. Cevabının gelmesi için bir an geçmesi gerekiyor, tamam, bir kayanın üzerine yerleştiklerinde Alman'ın yüzünde tuhaf, alaycı bir ifade var.

Şimdi harabeler çok aşağıda ve içlerindeki iki üç kişi minik oyuncaklara benziyor. Güneş çoktan yükselmiş ve yılın bu zamanına rağmen sıcak bir gün. Reiner gömleğini çıkarıp dümdüz karnını ve aşağılara kadar uzadıkça uzayan o barut misali siyah kılları bir kez daha gözler önüne seriyor. Yunanistan'da ne yapıyorsun, diye soruyor.

Ben mi. Sadece dolaşıyorum. Bakınıyorum.

Neye bakınıyorsun.

Bilmem.

Ne zamandır seyahat ediyorsun.

Birkaç aydır.

Nerelere gittin.

İngiltere'den başladım. Fransa, İtalya, Yunanistan, Türkiye, şimdi yine Yunanistan'dayım. Buradan nereye giderim, bilmiyorum.

Alman onu incelerken bir sessizlik oluyor, Güney Afrikalı başını çeviriyor, aşağı vadiye, düzlüğün ötesindeki uzak ve mavi dağlara bakıyor, bu soruların ardında yanıtlamak istemediği bir soru var.

Ya sen.

Buraya düşünmek için geldim.

Düşünmek için mi.

Evet, bir sorun var. Gelip birkaç hafta boyunca yürümek ve düşünmek istedim.

Bunları söyledikten sonra gözlerini kapıyor Reiner. O da konuşmayacak ama sessizlik onun için bir güç. Benim aksime, benim aksime. Ben de üstümü çıkarıyorum, güneşin tadını çıkarıyorum.

Sonra, nedenini bilmesede durmuyor, ayakkabılarıyla çoraplarını, pantolonunu çıkarıp kayanın üstünde külotuyla kalıyor, hava artık pek sıcak değil. Gri kayanın üzerinde zayıf, solgun ve leziz görünen bedenini bir şekilde sunduğunu ikisi de anlıyor. Gözlerini kapıyor.

Tekrar açtığında, Reiner gömleğini giymekle meşgul. Yüz ifadesi sabit, hiçbir şeyi ele vermiyor. Yemek vakti, diyor, gitmek istiyorum.

Sonraki anı akşama ait ve bir şekilde sabahın tersyüz edilmiş hali gibi, gökyüzündeki son ışıklar solarken çatının kenarındaki duvara oturmuş, Reiner yine duşta, su sesi geliyor. Sonra kesiliyor. Az sonra dışarı çıktığında yine gömleksiz, havlu boynunda, gelip alçak duvarda yanına oturuyor. Bir sessizliğin ardından, yeni sorulmuş bir soruyu yanıtlar gibi, buraya bir kadını düşünmek için geldiğini söylüyor Reiner usulca.

Artık güneş batmış, ilk yıldızlar belirilmekte.

Kadın mı.

Evet. Berlin'de bir kadın var. Benimle evlenmek istiyor. Ben istemiyorum ama onunla evlenmezsem bir daha benimle görüşmeyecek.

Sorunun bu mu.

Evet.

Kararımı verdin mi peki.

Daha değil. Ama evleneceğimi sanmıyorum.

Kasaba, bir iki kilometre kadar hafif bir meyille devam ettikten sonra denize kadar giden o düzlüğe dönüşen bir bayırın üzerine kurulu. Düzlüğün başladığı yerde, onu buraya getirmiş ve yarın buradan götürecek olan demiryolu var, şu anda uzaktan, vagonları içeriden sarı bir ışıkla aydınlanmış bir tren geçiyor. Trenin geçişini izliyor. Ben de birisi yüzünden buradayım, diyor. Ama ben karar vermeye değil, sadece unutmaya çalışıyorum.

Tahmin etmiştim.

Benimki kadın değil.

Reiner ellerini kaldırıp bir şey fırlatır gibi bir hareket yapıyor. Kadınmış, erkekmiş, diyor, benim için fark etmez.

Bunun anlamı açık gibi ama başka bir anlama da geliyor olabilir. O gece, daha sonra, küçük odada yatmaya hazırlanırken, o gün

kayanın üstünde yaptığı gibi soyunup küloğuyla kaldıktan sonra çabucak uyku tulumunun içine giriveriyor. Bu gece hava çok soğuk. Reiner gömleğiyle çoraplarını katlayıp çantasına koyarak uzun uzun hazırlanıyor. Sonra pantolonunu çıkarıyor. Odanın ortasında durup bariz bir ritüel havasında çıkardıktan sonra katlıyor. Derken siyah olmayan küloğuyla öteki yatağa, benim yattığım yatağa gelip kenarına oturuyor. İster misin, diyor bir elma uzatarak, çantamda buldum. Elmayı elden ele geçirir, ciddi bir tavırla ısırıp çiğnerlerken biri dirseğinin üstünde doğrulmuş, ötekiyse dizlerini yukarı çekip oturmuş, sadece ufak bir harekete, uzanan bir ele ya da uyku tulumunun bir ucundan kaldırılmasına, gelmek ister misin denmesine ihtiyaç var ama ikisi de yapmıyor, biri çok korkak, öteki fazla gururlu, derken elma bitiyor, o an geçiyor, Reiner ayağa kalkıp omuzlarını ovuşturuyor, burası çok soğuk, kendi yatağına dönüyor.

Işık hâlâ açık. Az sonra söndürmek için kalkıyor. Karanlık odada öteki yatağa gidip Reiner'in yanına oturuyor. Teklif edecek bir elması yok ve ikisi de sessizce bekliyor, nefes alıyor, ikisinin de yapmayacağı hareketi bekliyorlar, sonra kalkıp kendi yatağına dönüyor. Titrediğini fark ediyor.

Sabahleyin birbirlerine karşı yine resmi ve olması gerektiği gibiler. Çantalarını topluyorlar. Adresimi almak ister misin, diyor Reiner, bir gün Almanya'ya gelirsin belki. Adresi küçük bir deftere, daracak harflerle düzgünce yazdıktan sonra, ben de senin adresini alabilir miyim, diye soruyor Reiner. Benim adresim yok, evim yok, ama bir arkadaşımın adını vereyim, diyerek o da öteki adama yazıyor ve değıştokuş tamamlanmış oluyor. Anacaddeden birlikte yürüyerek kasabadan çıkıyor, uzun bayırdan tren istasyonuna iniyorlar. Trenleri birkaç dakika arayla kalkıp farklı yönlere gidecek. Tren istasyonunu uçsuz bucaksız yeşil ovanın kenarında beton bir platform ve tek bir odadan ibaret, onlardan başka bekleyen yolcu yok, biletlerini onlara kirli bir camın ardından satan yalnız memur tren gelirken kendisi de dışarı çıkıp düdüğünü öttürüyor. Güney Afrikalı trene binip pencereye çıkıyor. Hoşça kal, diyor, tanıştığımızı sevindim.

Ben de.

Ne diyeceğim.

Söyle.

Neden hep siyah giyiyorsun.

Alman gülümsüyor. Sevdiğim için, diyor.

Tren hareket etmeye başlıyor.

Yine görüleceğiz, diyerek elini kaldırıyor Reiner, sonra yavaşça uzaklaşarak gözden yitmeye, katı manzara sıvıya dönüşerek akmaya başlıyor.

Sparta'ya gidiyor, Pylos'a gidiyor. Miken'den ayrıldıktan birkaç gün sonra bir kasaba meydanından geçerken bir kafedeki televizyonda bomba ve yangın görüntüleri görüyor. Yaklaşıyor. Bu nedir, diye soruyor, oturmuş izleyen birkaç kişiye. İngilizce bilen biri Körfez'deki savaş olduğunu söylüyor. Herkes savaşı bekleyip duruyordu, şimdi de oluyor işte, iki yerde birden oluyor, hem gezegenin başka bir yerinde hem de televizyonda.

İzliyor ama gördüğü şey onun için gerçek değil. Çok fazla seyahat etmek ve yersiz yurtsuz olmak onu her şeyin dışına itmiş, bu yüzden tarih başka bir yerde yazılıyor, onunla ilgisi yok. O sadece içinden geçiyor. Belki de dehşet evdeyken daha kolay hissediliyordur. Bu hem bir kurtuluş hem de ıstırap, sırtında herhangi bir soyut ahlaki yük taşıyor, ama bu yükün yokluğu her gece uyuduğu, sürekli değişen fakat bir şekilde hepsi de aynı olan kokuşmuş ve özelliksiz odalar tarafından temsil ediliyor.

İşin gerçeği, doğuştan seyyah değil, sadece koşulların zorlamasıyla içine düştüğü bir durum bu. Hareket halindeyken zamanının çoğunu şiddetli bir kaygı içinde geçirmesi her şeyi daha keskin ve canlı yapıyor. Yaşam bir dizi küçük tehditkâr ayrıntıya dönüşüyor, çevresindeki hiçbir şeyle arasında bir bağ hissetmiyor, sürekli ölmekten korkuyor. Sonuç olarak, bulunduğu yerde asla mutlu olamıyor, içindeki bir şey sürekli bir sonraki yere doğru ilerliyor, buna rağmen asla bir şeye doğru değil, sürekli ondan uzağa, uzaklara gidiyor. Seyahat, doğasındaki bu kusuru bir varoluş durumuna dönüştürmüş.

Bundan yirmi yıl önce, farklı nedenlerle, büyükbabasının başına da benzeri bir şey gelmişti. Uzun yaşamının çoğunu bir yere bağlı ve yerleşik geçiren ihtiyarın karısı öldüğünde, içinde bir şeyler geri dönüşü olmayacak şekilde kırılmış ve kendini yollara vurmuştu. Hayret ve merakın değil acının teşvikiyle bütün dünyayı dolaşmış, en uzak ve en olmayacak yerlere gitmişti. Evdeki posta kutusuna üstlerinde tuhaf pullar ve damgalar olan kartpostallarla mektuplar gelirdi. Büyükbaba bazen telefon eder ve sesi, denizin

dibinden gelir gibi, evine dönme arzusuyla dolu olurdu. Ama dönmemiştir. Ancak çok sonraları, iyice yaşlanıp bitkin düştükten sonra nihayet temelli dönmüş ve son yıllarını evin arka bahçesindeki tek katlı yerde geçirmiştir. Gün ortasında pijamayla, yıkanmamış ve karman çorman saçlarıyla çiçek tarhlarının arasında dolaşır. Ama akli gitmeye başlamıştır artık. Gittiği yerleri hatırlayamıyordu. Bütün imgelerle izlenimler ve ziyaret ettiği bütün ülkelerle kıtalar silinmişti. Hatırlamadığın şey hiç olmamış demektir. Ona sorarsanız, bahçenin sınırlarından öteye geçmemiştir hiç. Yaşamının çoğunu huysuz ve aksi bir adam olarak geçirmiştir ama artık çoğu zaman uysaldı, gerçi hâlâ akıldışı öfkelere kapılabiliyordu. Ne diyorsun sen, diye bağırmıştı bana bir seferinde, ben hiç Peru'ya gitmedim, ne dediğini anlamıyorum, Peru Peru deyip durma bana.

İki hafta sonra Yunanistan'dan ayrılıyor. Bir buçuk yıl boyunca oradan oraya gittikten sonra Güney Afrika'ya dönüyor. Döndüğünden kimsenin haberi yok. Havaalanından şehre otobüsle, çantasını dizlerinin üstünde taşıyarak döner, yaşamak için döndüğü şehre filmli camlardan bakarken neler hissettiğini söyleyebilmek mümkün değil.

Yokluğunda her şey değişmiş. Beyaz hükümet taviz vermiş, güç boyun eğip şekil değiştirmiş. Ama hayatın yaşandığı düzeyde farklı görünen bir şey yok. İstasyonda inip hareketli kalabalıkların ortasında durarak düşünmeye çalışıyor, evimdeyim, eve döndüm. Ama kendini sadece gelip geçiyormuş gibi hissediyor.

Bir taksi bulup yokluğunda evlenmiş olan bir arkadaşının evine gidiyor. Kadın onu gördüğüne sevinse de daha ilk kucaklaşmada ne kadar yabancılaşmış olduğunu seziyor. Hem arkadaşına hem de kendine karşı. Daha önce hiç gelmediği bu evi dolaşiyor, ona katlanılmaz bir şekilde ağır gelen mobilyalara, süs eşyalarına, resimlere bakıyor. Sonra bahçeye çıkıp güneşin altında duruyor.

Arkadaşı dışarı çıkıp onu buluyor. Burada mısın, diyor, bugün gelmen büyük bir tesadüf, sabah posta kutusunda bu vardı senin için. Gökten düşmüş olabilecek bir mektup veriyor ona. Reiner'den gelmiş.

Yazışmaya başlıyorlar. Mektuplar iki üç haftada bir gelip gidiyor. Alman katı ve gerçekçi, yaşamındaki olayları onlara dışarıdan ba-

kan biri gibi anlatıyor. Berlin'e dönmüş. Evlenmemiş. Üniversiteye başlamış ama vazgeçip bırakmış. Sonra mektupları gönderdiği Kanada'ya gitmiş, bir ormanlandırma projesi için ağaç dikiyormuş.

Uzun ipeksi saçları, siyah giysileriyle, fidanları diker, toprağı diplerine bastırırken hayal etmeye çalışıyor onu. Nasıl göründüğünü pek iyi hatırlayamıyor, aklında kalan şey Reiner'in onda uyanırdığı his, o huzursuzluk ve heyecan hali. Ama bunu dile getirmeye cesareti yok, öteki adamda duygulardan açıkça söz etme konusunda bir isteksizlik olduğunu, bunu yapmanın zayıflık olarak görüleceğini seziyor. Fakat Reiner gerçekler konusunda ne kadar açsözlü olursa olsun, kendine dair anlattıklarında, Berlin'de kiminle yaşadığı, seyahatlerinin parasının kimden çıktığı, Kanada'da ağaç dikmeye nasıl karar verdiği gibi eksik olan birçok ayrıntı var yine de. Bu sorular kendisine açık açık sorulduğunda bile bir şekilde yanıtlamamayı beceriyor.

Ona gelince, duygularını hiç saklamıyor, hatta, en azından mektuplarda, onları açığa vurma konusunda fazla özgür davranıyor. Çünkü sözcükler dünyadan bağımsız. Bu yüzden Reiner'e eve dönmeyi ne kadar zor bulduğunu kolayca yazabiliyor. Bir yere yerleşemiyor. Bir süre arkadaşıyla kocasının yanında kalıyor ama davetsiz bir misafir, bir yük olduğu için gitmesi gerektiğini biliyor. Bir öğrenci evinde oda kiriliyor ama orada perişan oluyor, ev çok pis ve tam bir pire yuvası, ona uygun değil, bir iki ay sonra tekrar taşınıyor. Seyahate çıkan insanların evlerine bakıyor, boş odalarda yatıyor. Derken eski ev sahibelerinden birine ait, bitişiğindeki ve altındaki üç odasında kadının yaşadığı bir daireye taşınıyor. Ama hata ediyor. Ev sahibesi zırt pırt ona geliyor, havlayıp duran fino köpeğı de sürekli peşinde, kadın zor bir dönemden geçiyor, konuşmaya ihtiyacı var ama onun içi de kendi mutsuzluğuyla dolu. Yalnız kalmak istiyor ama kadın rahat vermiyor, köpek odasının her yerine tüy ve histeri saçıyor. Bir ara Reiner'e, keşke buraya gelip beni bir yerlerde uzun bir yürüyüşe götürsen, diye yazıyor. Davetin için teşekkür ederim, Aralık'ta oradayım, diyen bir mektup geliyor.

Beni havaalanında karşılama, diyor Reiner. Ben seni bulurum, gerek yok. Yine de havayolunu arayıp uçuş zamanını öğreniyor, arkadaşlarının arabasını ödünç alıyor ve inişten bir saat önce geliş

salonunda oluyor. İçinde beklenti ve kaygı karışımı bir his. Aradan iki yıl geçmiş, nasıl bir şey olacağını bilemiyor.

Reiner kimseyi beklemediği için kapıdan çıkarken etrafa bakınmıyor. Biraz geride durup onu izliyorum. Görünümü aynı. Parıltılı kumral saçları omuzlarına dökülmüş, tepeden tırnağa siyah giyinmiş, sırtında aynı siyah çanta var. Sert bir yüz ifadesiyle hemen bir dizi plastik sandalyeye gidip çantasını düzenliyor.

Bir iki dakika izledikten sonra, rahat görünmeye çalışarak, acele etmeden gidip yanında duruyorum.

Selam.

Reiner başını kaldırıp bakıyor. Karanlık yüzü bir an aydınlanıyor, sonra tekrar kapanıyor. Neden geldin. Gelme demiştim.

Biliyorum. Ama gelmek istedim.

Peki.

Selam.

Nasıl davranacaklarını bilemiyorlar. Kollarını açıyor, öteki adam da onu kucaklıyor. Ama tam değil.

Yolu bulamayacağımı mı zannettin.

Karşılama istedim, o kadar. Yardım edeyim mi.

Bir tane çantam var. Kendim taşısam daha iyi.

Reiner'i arabayla eve götürüyor. Merdivenden çıkarlarken, artık arasının pek iyi olmadığı ev sahibesi yarı açık kapıdan onları izliyor. Dairesi neredeyse çıplak ve bomboş, birkaç eşyası da kutuların içinde, ay sonunda evden çıkacak. Dışarı çıkıp yeşil ağaçlara, dağlara kadar uzanan Cape Flats'e yukarıdan bakan balkonda oturuyorlar. İlk kez sessizleşiyor.

Eh, diyor Reiner.

Evet.

Geldim işte.

Tuhaf.

Birbirlerine bakıyorlar, ikisi de gülümsüyor. Reiner'in gelişi şimdiye kadar gerçekdışıydı, olacağına tam inanmamıştı, ama şimdi yine birlikteler işte. Dışarıda, balkonda oturmuş sohbet ediyorlar. İlk başta tedirgin ve beceriksizler, sözcükler ağızlarından kolay çıkmıyor, çıktıklarında da gerilimle yüklüler. Ama yalnızca kısa bir süre sonra sohbet akmaya başlıyor, iyi anlaştıklarını, her şeye yabancılaşmış olmakla ilintili bir mizah duygusunu paylaştıklarını keşfederek rahatlıyorlar. Bu durum birbirlerinden yeniden hoşlan-